

Contra la disciplina de vot

OPINIÓ

SI ELS DIPUTATS NO PODEN TRENAR LA DISCIPLINA DE VOT, TENEN GAIRE SENTIT ELS PARLaments TAL COM ELS TENIM? TENEN SENTIT UNES VOTACIONS QUE ES PODEN COMPTAR ABANS DE COMENÇAR?

Una diputada de Catalunya Sí que es Pot va votar a favor dels pressupostos catalans, que apuntaven a la realització d'un referèndum unilateral, i va trencar així la disciplina de vot del seu partit, que l'obligava a abstenir-se. La diputada va confirmar que no s'havia equivocat en prémer un botó, sinó que havia votat amb consciència plena a partir del seu criteri personal, que no coincidia amb el del seu partit. L'endemà li van caure al damunt totes les recriminacions dels seus, que l'acusaven de no treballar, de no anar a les reunions, de no participar prou. És a dir, de no ser una bona diputada, en termes considerablement agres.

No esmento aquest cas per parlar de Catalunya Sí que es Pot, més enllà de constatar la velocitat amb què els partits nous copien els vicis dels vells. Va per tots. Si establim el principi de la disciplina de vot, si cada diputat està obligat a votar sempre el que ha decidit el partit (amb la seva participació o sense), té gaire sentit tenir els Parlaments que tenim? Té gaire sentit celebrar plens? Potser amb una reunió de la junta de portaveus on cadascú —com en un partida de pòquer— digués quants en té i féssim les necessàries sumes i restes, sense posar nom ni rostre als vots, ja en tindríem prou. Jo en tinc vint-i-quatre i guanyo. Si els partits decideixen el seu vot i imposen la disciplina a tots els seus diputats abans dels plens, tenen gaire sentit tots aquells discursos tan persuasius i tan florits? No van destinats als diputats, que ja saben què han de votar, sinó al conjunt de la ciutadania. No ens sortiria més a compte organitzar debats de portaveus per la tele, que és en el fons el que acaben sent aquests debats parlamentaris ja decidits? Si els diputats són només un número i es compten per blocs, té sentit que els triem en llistes on surten els seus

VICENÇ VILLATORO
villatorolamolla@hotmail.com

noms i cognoms? N'hi hauria prou de presentar una llista amb el nom del partit i, en funció dels vots populars que obtingui, adjudicar-li els vots parlamentaris que li toquen...

El sistema actual té una enorme paradoxa. Les llistes es fan amb noms i cognoms perquè es considera que aquestes persones concretes aporten votants, simpaties d'electors, gràcies al seu perfil personal, a la seva trajectòria, al seu capital polític individual. És a dir, al seu criteri. Però quan són escollits, se'ls nega la possibilitat d'aplicar aquest criteri personal que els ha fet estar en una llista i per al qual han estat escollits. I se'ls obliga a sotmetre's a un criteri que pot ser que no sigui el seu, tot i que hagin participat en la seva fixació (o no). Se'ls crida per la seva personalitat i, en arribar al Parlament, se'ls despersonalitza en nom de la disciplina de vot.

És cert que, quan anem a eleccions amb llistes tancades i bloquejades, passa al mateix temps una altra cosa: figura que els noms van a la llista perquè hi

aporten alguna cosa personal, un capital polític propi. Però estan triats en una llista de partit, i per tant el partit pot pensar que qui aporta el capital polític és la marca, no els noms de les persones. I per tant, que el vot no és del diputat, sinó del partit. I que per tant té tot el dret a imposar la disciplina. Ara, en aquesta concepció, les persones acaben sent molt poc importants, i el que és essencial és el partit, la marca, i per tant acaba manant qui mana en el partit. Per entendre'ns, si vols ser diputat és més important que t'estimi l'aparell del teu partit que no pas que tinguis un gran prestigi social entre els electors. Aquest sistema amb disciplina de vot inclosa és el regne dels aparells de partit, que acaben esdevenint ells mateixos candidats. En el currículum dels electes, d'una manera creixent hi ha molta reunió interna, molt recorregut dins dels òrgans del partit, i molt poca vida externa, poca participació en la vida cívica i social. Els electes acaben sent cada vegada més professionals de la política, més que no pas ciutadans que tenen la seva vida i decideixen dedicar uns anys al servei públic.

Davant de la paradoxa i de la disfunció, una constatació: canviar la política a fons demana canviar el sistema electoral. Un canvi en el sistema electoral i en la pràctica política com abolir la disciplina de vot seria la manera de començar una regeneració a fons de la manera de fer política. Perquè això voldria dir canviar la manera de fer les llistes, canviar el sistema d'elecció, canviar potser les circumscripcions... La disciplina de vot és una aberració. Va, comencem per aquí. Canviem això i, per tant, anem fent tots els altres canvis als quals aquest canvi simple ens obligaria. Els grans canvis comencem pels petits canvis.

Escriptor, guionista i crític d'art